

GEOGRAFIYA DARSLARINI TASHKIL QILISHDA INTERFAOL METODLARDAN FOYDALANISH

Toshpo'latov Xolida Olimjonovna

Pastdarg'om tumani 47-maktab Geografiya fani o'qituvchisi

Annotatsiya: Geografiya ta'lifi o'quvchilarning dunyo va uning turli xil jismoniy va insoniy landshaftlari haqidagi tushunchalarini rivojlantirishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Geografiya darslariga interfaol usullarni kiritish o'quvchilarning faolligini oshirish, faol o'rghanish va bilimlarni saqlab qolish uchun istiqbolli yondashuv sifatida maydonga chiqdi. Ushbu maqola geografiya darslarini tashkil etishda interfaol usullarning ahamiyatini o'rghanadi, ularning afzalliklarini ta'kidlaydi va o'qituvchilarga ushbu usullarni samarali amalga oshirish uchun amaliy strategiyalarni taqdim etadi. Interfaol usullarni qo'llash orqali o'qituvchilar o'quvchilarni atrofdagi dunyonni o'rghanish, tahlil qilish va tushunishga undaydigan dinamik ta'lif muhitini yaratishi mumkin.

Kirish

Geografiya ta'lifi fazoviy ongni, tanqidiy fikrlashni va odamlar, joylar va atrof-muhit o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikni chuqur tushunishni rivojlantirishga qaratilgan. Geografiya o'qitishning an'anaviy usullari ko'pincha darslik va ma'ruzalarga tayanadi, bu esa o'quvchilarning e'tiborini jalb qila olmaydi yoki faol ishtirok etishga imkon bermaydi. Bundan farqli o'laroq, interfaol usullar talabalarni faol jalb qiladigan, mazmunli o'rghanish tajribasini rag'batlantiradigan turli xil vositalar va usullarni taklif etadi.

1. Geografiya ta'lifida interfaol usullarning afzalliklari

1.1 Talabalarning faolligini oshirish

Amaliy mashg'ulotlar, guruhli muhokamalar, multimedia taqdimotlari kabi interfaol usullar faol ishtirok etishga undaydi va o'quvchilarning qiziqishini uyg'otadi. O'quvchilarni o'quv jarayoniga jalb qilish orqali ularning faolligi va motivatsiyasi oshadi, bu esa geografiya tushunchalarini chuqrroq tushunish va qadrlashga olib keladi.

1.2 Tanqidiy fikrlash va muammolarni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantirish

Interfaol usullar talabalarga real stsenariylarni tahlil qilish, dalillarni baholash va tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish imkoniyatini beradi. Keys tadqiqotlari, xaritalarni sharhlash mashqlari va geofazoviy texnologiyalar kabi mashg'ulotlar orqali talabalar o'z bilimlarini murakkab geografik muammolarni hal qilishda qo'llashlari va yuqori darajadagi fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishlari mumkin.

1.3 Hamkorlikda o'rghanishga ko'maklashish

Interfaol usullar ko'pincha guruh ishlarini, talabalar o'rtasida hamkorlikni va jamoaviy ishlarni rag'batlantirishni o'z ichiga oladi. Munozaralar, babs-munozaralar va loyiha asosidagi topshiriqlarni o'tkazish orqali talabalar o'zaro fikr almashishlari, istiqbollarni almashishlari va bir-biridan o'rghanishlari mumkin. Hamkorlikdagi ta'lim ijtimoiy o'zaro ta'sirga yordam beradi va talabalarning turli jamoalarda samarali ishslash qobiliyatini oshiradi.

1.4 Fazoviy ko'nikmalar va geofazoviy savodxonlikni oshirish

Interfaol usullar, xususan, geografik axborot tizimlari (GIS) va masofaviy zondlash kabi geofazoviy texnologiyalardan foydalanadigan usullar fazoviy ko'nikmalar va geofazoviy savodxonlikni rivojlantirishga yordam beradi. Raqamli xaritalardagi ma'lumotlarni tahlil qilish va vizualizatsiya qilish orqali talabalar fazoviy munosabatlar, naqshlar va jarayonlarni o'rghanishlari mumkin, bu ularga atrofdagi dunyo haqida ongli qarorlar qabul qilish imkonini beradi.

2. Interaktiv usullarni amalga oshirishning amaliy strategiyalari

2.1 Amaliy mashg'ulotlar va dala ishlari

O'quvchilarni modellar yaratish, dala ishlarini o'tkazish yoki virtual simulyatsiyalarda ishtirok etish kabi amaliy mashg'ulotlarga jalb qilish ularga geografiya bilan bevosita tanishish imkonini beradi. Bu tadbirlar o'quvchilarga real dunyo hodisalarini kuzatish, ma'lumotlarni to'plash va tahlil qilish imkoniyatini beradi, geografik tushunchalarni chuqurroq tushunishga yordam beradi.

2.2 Texnologiya va multimedia resurslaridan foydalanish

Interfaol xaritalar, sun'iy yo'ldosh tasvirlari va virtual haqiqat vositalari kabi texnologiya va multimedia resurslaridan foydalanish immersiv o'rghanish tajribasini taklif

qilish orqali geografiya darslarini boyitadi. Ushbu resurslar dinamik va vizual jozibador tarkibni taqdim etish, o'quvchilarining qiziqishini uyg'otish va geografik tushunchalarni chuqurroq o'rganishga yordam berish uchun darslarga birlashtirilishi mumkin.

2.3 Gamifikatsiya va interaktiv baholash

O'quv o'yinlari, viktorinalar va musobaqalar kabi o'yinlashtirish elementlarini o'z ichiga olish geografiya darslarini o'quvchilarni rag'batlantiradigan va faol o'rganishga yordam beruvchi interfaol tajribaga aylantirishi mumkin. Onlayn viktorinalar va formativ baholashlar kabi interfaol baholashlar o'quvchilarga zudlik bilan fikr-mulohaza bildirish imkonini beradi, bu ularga o'z taraqqiyotini kuzatish va yaxshilash yo'nalishlarini aniqlash imkonini beradi.

2.4 Hamkorlikdagi loyihalar va taqdimotlar

Hamkorlikdagi loyihalar va taqdimotlarni belgilash jamoaviy ish, muloqot va tadqiqot ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi. Guruh ishlarida qatnashish orqali talabalar real dunyo muammolarini o'rganishlari, ma'lumotlar tahlilini o'tkazishlari va o'z topilmalarini tengdoshlariga taqdim etishlari, geografiyanı chuqurroq tushunishlari va taqdimot va muloqot ko'nikmalarini oshirishlari mumkin.

Xulosa Geografiya darslariga interfaol usullarni kiritish o'qituvchilar uchun ham, o'quvchilar uchun ham ko'p foyda keltiradi. Ishtirok etish, tanqidiy fikrlash, hamkorlik va fazoviy ko'nikmalarni rivojlantirish orqali interfaol usullar umumiyligi o'rganish tajribasini oshiradi va geografik tushunchalarni chuqurroq tushunishga yordam beradi. O'qituvchilar ushbu strategiyalarni qabul qilishlari va dinamik, qiziqarli va samarali geografiya darslarini yaratish uchun texnologiya va amaliy mashg'ulotlarning kuchidan foydalanishlari kerak. Interfaol usullar orqali talabalar geografiyaga umrbod minnatdorchilikni rivojlantirishlari va bir-biriga bog'langan dunyomizdagi muammolarni hal qilish va hal qilish uchun jihozlangan bilimli global fuqarolarga aylanishlari mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Усаров, Равшан. "Языковая способность: теоретические основы изучения." *Традиции и инновации в исследовании и преподавании языков* 1.1 (2023): 511-514.
2. Usarov, Ravshan. "FORMATION OF COMMUNICATIVE COMPETENCE." *Евразийский журнал академических исследований* 3.6 Part 2 (2023): 189-193.
3. Xudayarovich, Usarov Ravshan. "SO'Z SAN'ATI SEHRGARI." *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ* 38.3 (2024): 164-178.
4. Khudayarovich, Usarov Ravshan, and Mamadiyev Norboy Khursanovich. "ENRICHING THE STUDENT'S VOCABULARY." *Galaxy International Interdisciplinary Research Journal* 12.1 (2024): 183-186.
5. Усаров, Равшан. "МЕТОДИКА РАЗВИТИЯ РУССКОЙ РЕЧИ В НАЦИОНАЛЬНЫХ УЗБЕКСКИХ ШКОЛАХ." *Евразийский журнал академических исследований* 2.6 (2022): 923-927.
6. Авлиякулов, Зокир Авазович, et al. "Значимость формирования проектной культуры современного педагога в процессе профессиональной подготовки всестороннее развитой личности учащихся." *Science Promotion* 5.1 (2024): 117-123.
7. Avazovich, Avliyakulov Zokir. "PREPARING FUTURE TEACHERS FOR TEACHING THE RUSSIAN LANGUAGE IN SECONDARY SCHOOLS IN UZBEKISTAN." *Galaxy International Interdisciplinary Research Journal* 12.1 (2024): 276-281.
8. Avazovich, Avliyoqulov Zokir. "Features that should be paid attention to when teaching Russian at a pedagogical institute." *Journal of Pedagogical Inventions and Practices* 8 (2022): 180-181.